

ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਵਕਰਤਾ-ਅਪੀਲੈਂਟ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1951 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ 12।

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 18 ਜੂਨ 1954

ਭੈੜਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ -ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਫੈਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ-ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਰੱਖਿਆ- ਧਾਰਾ 107, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖਤਰਨਾਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ।

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

393

ਸੀ.ਐਚ. ਕਰਾਊਡੀ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਓ. ਰੀਲੀ (1) ਨੇ ਪਿਛੇ, ਚਿਰੰਜੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, (2) ਕੰਦਾਸਾਮੀ ਅਸਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਣੀ ਪਿੱਲਈ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਨੇ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

1918 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਨੰ. VI ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਧੀਕ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਿਤੀ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਮਿਤੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਨੂੰ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 300/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ।

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਕੇ.ਐਲ. ਜੱਗਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 1954 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 12 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੰਦਾਸਾਮੀ ਅਸਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਣਿਆ ਪਿੱਲਈ (3), ਬੇਨਸਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਿਆਮ ਅਇੰਗਰ, ਜੇ.ਜੇ., ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਨਿਵਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 117 (2) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,

394

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਲਗਭਗ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਰਥ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ।

C. H. Crowdy v. L. O. Reilly (1) ਵਿੱਚ, ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ 'ਗਦਦ ਦੀ ਕਟੌਤੀ' ਸੀ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

C. H. Crowdy ਬਨਾਮ L. O. Reilly (1) ਵਿੱਚ, ਬੀਚਕ੍ਰਾਫਟ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"1 ਉਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਚਿਰੰਜੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਧਰਮ ਸਿੰਘ (2) ਟਡਬਾਲ ਅਤੇ ਰਫੀਕ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਸੀ.ਐਚ. ਕਰਾਊਡੀ ਬਨਾਮ

ਐਲ.ਓ. ਰੀਲੀ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ C. H. Crowdy ਬਨਾਮ L. O. Reilly (1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 12 ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।